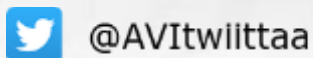

Romaniväestön yhtenäisyyden huomioiminen kunnissa?

Toiminnallinen yvta-suunnitelma?

- Keinoja ; onko kunnissa/hyvinvointialueilla olemassa hyviä käytäntöjä yhteistyöstä romanitoimijoiden kanssa osana yhdenvertaisuussuunnitteluprosessia tai toimenpiteistä, jotka liittyvät romaniväestön osallisuuden edistämiseen?
- romanien osallisuus yhdenvertaisuussuunnitelmien kehittämisessä yhteismitallisesti romanipoliittisesta ohjelmasta toimenpide-ehdotuksen yhdenvertaisuudesta (4):
Romanit osallistetaan yhdenvertaisuussuunnitelmien kehittämiseen eri aloilla ja alueilla. Kunta- ja aluetason tarkastelulla varmistetaan, että romanit on huomioitu suunnitelmissa ja edistetään huomioimista alueilla, joissa romaneja asuu.
- Voisiko kunnasta joku henkilö aktiivisesti ajaa myös romaniväestön huomioimista mahdollistamalla vuorovaikutuksellisen osallisuuden romaniväestöä kuulemalla. Olisi hienoa jos kunta tai hyvinvointialue olisi koollekutsuvana tahona.
-
- Suomen Romanipoliittinen ohjelma (Rompo) 2023-2030 ks. linkki:
- https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/164620/STM_2023_3.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Romaniväestön kuulemistilaisuuksista; ajatuksia, ideoita, neuvoa, ohjeistusta, mahd. mallinnettavaa käytäntöä alueille?

- Haaste on tilaisuuksien järjestämisessä ja ylipäätään yhdenvertaisuuden ja osallisuuden huomioimisessa kirjatuissa suunnitelmissa saati konkretian toteutumisessa.
- Monissa osallisuusstrategioissa mainitaan asukkaiden kuuleminen, mutta miten ja missä käytännön kuuleminen kuitenkin tosiasiallisesti toteutuisi.
- Romanit kyllä olisivat tavoitettavissa ja kutsuttavissa tällaisiin tilaisuuksiin. Miten saada hyvinvointialueet/kunnat mukaan?

Muut kysymykset (osallisuussuunnittelutyön tueksi) esim. :

- kuulemisprosessin organisointi (palvelukanava?)
- konkreettiset tavat/keinot/toteutus
- raportointi
- yhteistyön hyödyntäminen (esim. romanien tavoittamisessa)
- romanien vaikuttamisen mahdollistaminen
- osallistaminen
- kokemuksia yhteistoiminnasta yhdistysten ja kaupungin hallinnon kanssa?

Kysymyksiä kunnille ja hyvinvointialueille

- 1) Onko osana yhdenvertaisuussuunnittelun prosessia selvitetty romanien kokemuksia yhdenvertaisuudesta? Jos on, millä tavoin?
- 2) Sisältyykö yhdenvertaisuussuunnitelmaan toimenpiteitä jotka suoraan tai epäsuorasti (esim. yleisemmät toimet, joihin osallistuu romaneita) tähtäävät romanien yhdenvertaisuuden edistämiseen?
- 3) Onko kunnassanne/alueella muita toimenpiteitä, joilla käytännössä edistetään romanien yhdenvertaisuutta, mutta jotka eivät ole osa kunnan yhdenvertaisuussuunnitelmaa (esim. paikallinen romanityöryhmä, romanitaustaiset työntekijät eri sektoreilla, tuki romanijärjestöille)?

Romanipoliittisesta ohjelmasta (kunnat & alueet mukana)

- **Romanipoliitiikan jalkauttaminen hyvinvointialueiden ja kuntien hyvinvointikertomuksiin ja –suunnitelmiin** (tmp.5)
- Varmistetaan, että romanilapset ja -nuoret ovat huomioituna kuntien ja hyvinvointialueiden tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmissa sekä koulukohtaisissa yhdenvertaisuussuunnitelmissa. Jalkautetaan tuloksia ja toimenpiteitä kuntien nuorisotoimiin sekä romanijärjestöille. (tmp.6)
- Koulutetaan hyvinvointialueilla työkyvyn tuen tiimejä huomioimaan romanit toimintasuunnitelmissa ja kertomuksissa. Kiinnitetään huomiota yhdenvertaisuuden toteutumiseen ja huomioidaan myös lapsia kotona hoitavat vanhemmat. (tmp.16)
- Toteutetaan valtakunnallinen selvitys ikääntyvän romaniväestön terveyden ja hyvinvoinnin tilanteesta sekä palvelujen yhdenvertaisesta saatavuudesta. Hyödynnetään etsivän työn menetelmiä ikääntyvän romaniväestön tavoittamiseksi. Selvityksen pohjalta tehdään toimintasuunnitelma. (tmp.21)
- Ikääntyvien romanien asuminen ja asumispalvelut huomioidaan vanhuspalvelujen järjestämisessä. (tmp.25)
- Kehitetään osallisuutta ja osallistumisen muotoja lisäävää toimintaa romanivanhusväestön parissa yksinäisyyden ja muistisairauksien ennaltaehkäisemiseksi. Kunnat, järjestöt, seurakunnat, ARONK, THL, VTKL Ikääntyvälle romaniväestölle on järjestetty säännöllistä ja aktiivista toimintaa. Mahdollisuuksien mukaan toiminnan seurannassa käytetään osallisuusindikaattoreita. (tmp.26)

Romanipoliittisesta ohjelmasta (kunnat & alueet mukana)

- Romanien koulutustason parantaminen eri asteilla
- Romanien työllisyyden parantaminen ja tuloerojen kaventaminen
- Asumiseen liittyvien haasteiden purkaminen
- Erityisen haavoittuvassa asemassa olevat

“

**Romanipoliittisen
ohjelman
toimenpiteitten
huomioimista
kunnissa ja
hyvinvointialueilla :**

- <https://avi.fi/blogi/kirjoitus/-/blogs/kohdennetut-palvelut-tukevat-romanien-yhdenvertaisuutta>

Aluehallintovirasto

